

Datagrundlag for bilag IV arter

Himmark Strand

Projekt navn **Himmark Strand**
Projekt nr. **1100048603 Region**
Modtager **Syddanmark**
Dato **2025/05/19**
Udarbejdet af **Kathrine Lunding Villadsen**
Kontrolleret af **Jane Kirkegaard**
Godkendt af **Albert Ernest Coutant**

Indhold

1.	Intro	2
2.	Baggrund	2
3.	Data	2
4.	Bilag IV-registreringer	3
4.1	Flagermus	3
4.2	Padder	4
4.3	Øvrige bilag IV arter	5
5.	Yderligere registreringer af yngle- og rastesteder for flagermus	5
5.1	Træer	5
5.2	Bygninger	6

Bilag:

Bilag A: Bilag IV data fra Sønderborg Kommune/Danmarks Naturfredningsforening 2014-2016 og 2020.

Bilag B: Arboristundersøgelse, 2024

Bilag C: Bygningsundersøgelse, 2024

Bilag D: Nordals Ferieresort (Nordborg Resort), 2020

1. Intro

Nærværende bilag indeholder data om bilag IV-arter til brug for udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen for Himmarn Strand oprensningen. Projektområdet er defineret som inddæmningsområdet ved kysten, der omfatter arealer på både søterritoriet og land. Derudover omfatter projektet adgangsvej fra Nordborgvej til kysten. Herunder etableres køreveje, oplagsarealer og arbejdsarealer på land.

2. Baggrund

Habitatbekendtgørelsen rummer ud over udpegningen af habitatområder en mere generel beskyttelse af en række arter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, som også gælder udenfor Natura 2000-områdernes grænser¹.

Beskyttelsen af bilag IV-arter er implementeret i forskellige dele af dansk lovgivning, særligt naturbeskyttelseslovens § 29a, stk. 1. og artsfredningsbekendtgørelsen og Natura 2000-bekendtgørelsen. Beskyttelsen indebærer forbud mod:

- Alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen.
- Forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.
- Forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen.
- Beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Data er indsamlet i perioden 2016-2024.

3. Data

Data i nærværende bilag er beskrevet på baggrund af følgende:

- Bilag A: Bilag IV data fra Sønderborg Kommune/Danmarks Naturfredningsforening 2014-2016 og 2020. Data er indsamlet indenfor 1 km fra projektområdet.
- Bilag B: Arboristundersøgelse, 2024
Data er indsamlet inden for 300 m fra projektområdet, jf. støjnotat
- Bilag C: Bygningsundersøgelse, 2024
Data er indsamlet inden for 300 m fra projektområdet, jf. støjnotat
- Bilag D: Nordals Ferieresort (Nordborg Resort), 2020
Data indsamlet i nærhed af projektområdet, i tilknytning til et nærliggende projekt.
- Besigtigelse af §3 beskyttede arealer (Bilag 5 til VVM, der ikke vedlagt her), Rambøll, 2021 Data indsamlet i området umiddelbart omkring projektområdet.
- Arter.dk (herunder data fra Miljøstyrelsen) og naturbasen.dk, 2024
Skrivebordskortlægning med radius af 5 km fra projektområdet (der blev ikke fundet nye data).

¹ BEK nr 10981098 af 21/08/2023 - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1098>

4. Bilag IV-registreringer

4.1 Flagermus

Alle registreringer af bilag IV-arter kan ses på Figur 1, inklusiv arter af flagermus. Danmarks Naturfredningsforening i Sønderborg har foretaget registrering af flagermus med lytteudstyr i perioden 2014-2016² og igen nær inddæmningsområdet i 2020 (markeret med grøn på Figur 1). Data er blevet verificeret af Sønderborg Kommune og herefter fremsendt pr mail til Rambøll³. Ved den seneste observation af flagermus fra 2020 blev der registreret arterne brunflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, sydflagermus og vandflagermus. Langøret flagermus og troldflagermus er registreret i forbindelse med flagermusundersøgelser ved et nærliggende projekt, Nordals Ferieresort⁴. Derudover er der ved denne eftersøgning fundet pipistrelflagermus, vandflagermus, dværgflagermus, brunflagermus og sydflagermus hvilket understøtter observationerne foretaget ved Himmarn Strand.

² Bilag A – Bilag IV data fra Sønderborg Kommune/Danmarks Naturfredningsforening 2014-2016 og 2020

³ Mail fra Sønderborg Kommune, 2021:

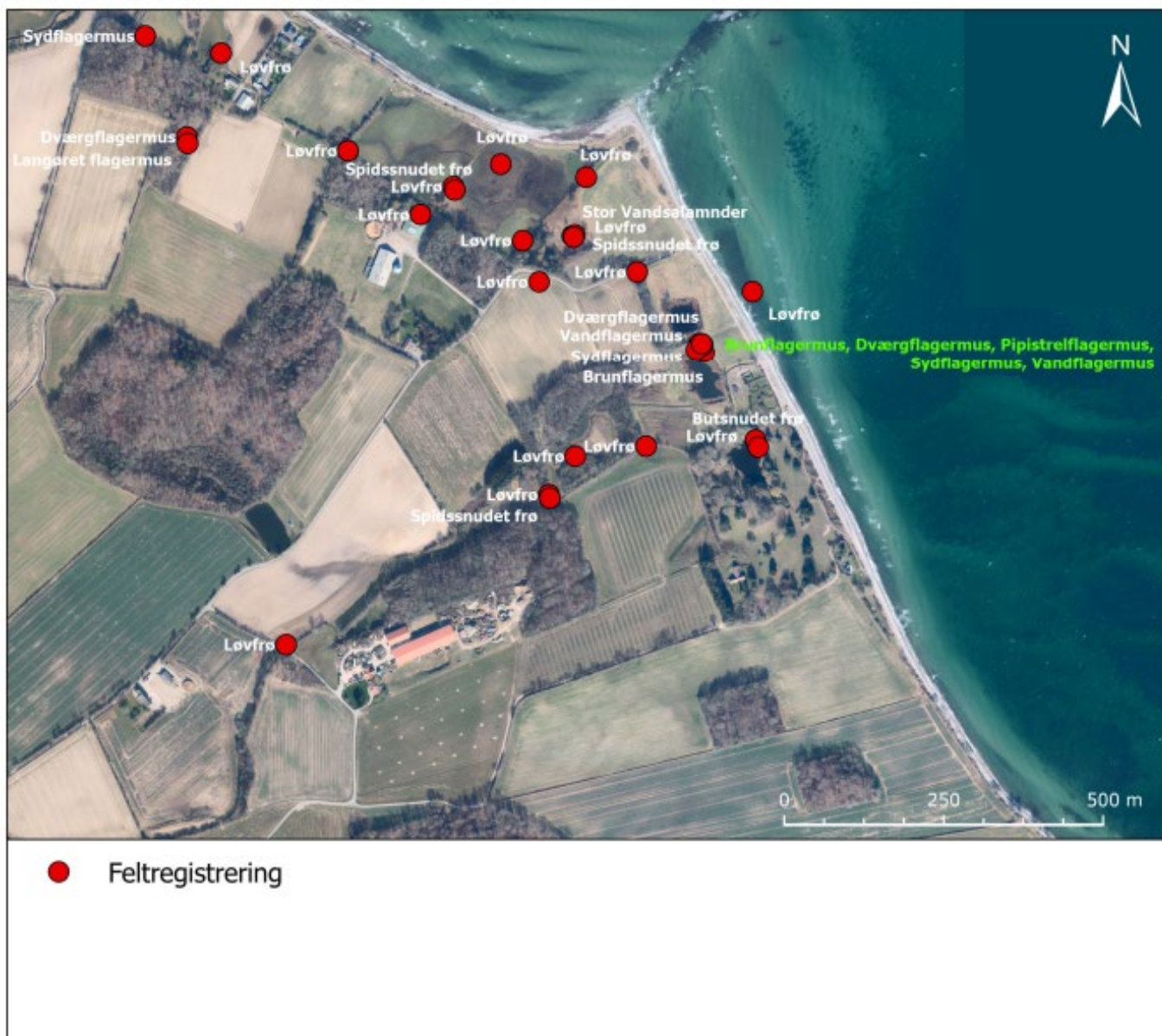
From: Stine Jacobsen <sjac@sonderborg.dk>

Sent: 17. juni 2021 14:29

To: Tina Callesen <tcal@sonderborg.dk>

Subject: SV: Himmarn Strand - opdateret projektbeskrivelse og afgrænsningsnotat

⁴ Bilag E – Nordals Ferieresort, 2020

Figur 1. Feltregistreringer af bilag IV arter omkring projektområdet ved Himmark Strand. Data stammer fra Danmarks Naturfredningsforening Sønderborg fra perioden 2014-2016 (markeret med hvid tekst) og 2020 (markeret med grøn tekst)².

4.2 Padder

Der er ikke foretaget feltkortlægning af potentielt ynglende padder i projektområdet, da søer og vandhuller ikke inddrages i forbindelse med projektet. Rambøll har udført besigtigelse af § 3-beskyttede arealer nær projektområdet i september 2020. I denne forbindelse blev der ikke registreret bilag IV-arter af padder.

Sønderborg Kommune har modtaget registreringer af bilag IV-arter fra den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Sønderborg i perioden 2014-2016², data ses på Figur 1. Der er ikke registreret bilag IV padder i området siden 2016 jf. arter.dk.

4.3 Øvrige bilag IV arter

Der er ved §3 besigtigelse i september 2020 ikke registreret øvrige bilag IV-arter i området. Sønderborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening Sønderborg, arter.dk og naturbasen.dk⁵ har ikke registreret øvrige landlevende bilag IV-arter i en radius af 1 km fra inddæmningsområdet på land.

5. Yderligere registreringer af yngle- og rastesteder for flagermus

Inden for inddæmningsområdet vil der under anlægsfasen blive genereret impulsstøj ved ramning. Da impulsstøj kan påvirke flagermus, er yngle- og rastesteder for arter af flagermus undersøgt nær projektområdet. For at fastslå påvirkningsafstanden blev der udviklet et støjnotat⁶, hvori støj fra ramning blev vurderet at have en negativ påvirkning på flagermus i en radius af 300 m, Figur 2. Da flagermus yngler og raster i træer og bygninger blev alle træer og bygninger inden for denne afstand undersøgt for tegn på flagermus samt vurderet for, om de er potentielle yngle- og rasteområder.

Figur 2. Undersøgelsesområde for yngle og rastesteder for flagermus.

5.1 Træer

Alle træområder indenfor en radius af 300 m blev eftersøgt af Den Jyske Arborist, der har mange års erfaring i flagermuseftersøgning⁷. Eftersøgning fandt sted d. 23-02-2024. Træerne blev inspiceret fra

⁵ Licensnr: E05/2015

⁶ Bilag B - Støjnotat, Rambøll, 2024

⁷ Bilag C - Arboristundersøgelse, 2024

jorden, og relevante træer blev undersøgt ved klatring, hvor hulheder i træerne blev vurderet. Dette resulterede i, at 6 træer indenfor en 300 zone omkring spunsningsaktiviteter er vurderet egnede til flagermus, de er markeret med rød på Figur 3.

Figur 3. Projektområdet og en 300 m zone omkring spunsningsaktiviteter ved Himmarsk Strand. Hele området er eftersøgt af en arborist. De grønne prikker markerer træer, der ikke er vurderet egnede til flagermus på nuværende tidspunkt. Derudover markerer de grønne stiplede områder fire polygoner, hvor træerne stod så tæt, at de er registreret som en gruppe i stedet. De 6 røde prikker markerer flagermusegnede træer.

5.2 Bygninger

Indenfor 300 meters zonen findes tre bygninger. Disse tre bygninger blev eftersøgt af Pestibus skadedyrssikring, med erfaring inden for flagermus-eftersøgning. Besigtigelsen fandt sted d. 21-02-2024⁸. Bygningerne ses på Figur 4. Ingen af disse bygninger blev vurderet egnede yngle- og rastesteder for arter af flagermus.

⁸ Bilag D – Bygningsundersøgelse, 2024

Figur 4. Bygninger inden for en 300 m zonen er markeret med rødt X.

**BILAG A: BILAG IV DATA FRA SØNDERBORG
KOMMUNE/DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING
2014-2016 OG 2020**

Til
Himmark Strand

Dokumenttype
Bilag til Rapport

Dato
Marts, 2024

Himmark Strand

DATA FRA

DANMARKSNATURFREDNINGSFORENING
I SØNDERBORG

Kortbilag:
Forekomst af padder Himmark Strand
(med labels)

Signaturforklaring

Padderegistrering

- Art**
- Løvfro
  - Spidssnudet frø
  - ◆ Stor Vandsalamander
  - ★ Strandtudse

Kortbilag
Luftfoto 2020
Afdeling
Vand & Natur
Sagsbehandler: SJ

Dato: Okt. 2021

400 200 0 400 Meters 1:20.000

Kortbilag:
Forekomst af flagermus, Himmark Strand

Signaturforklaring

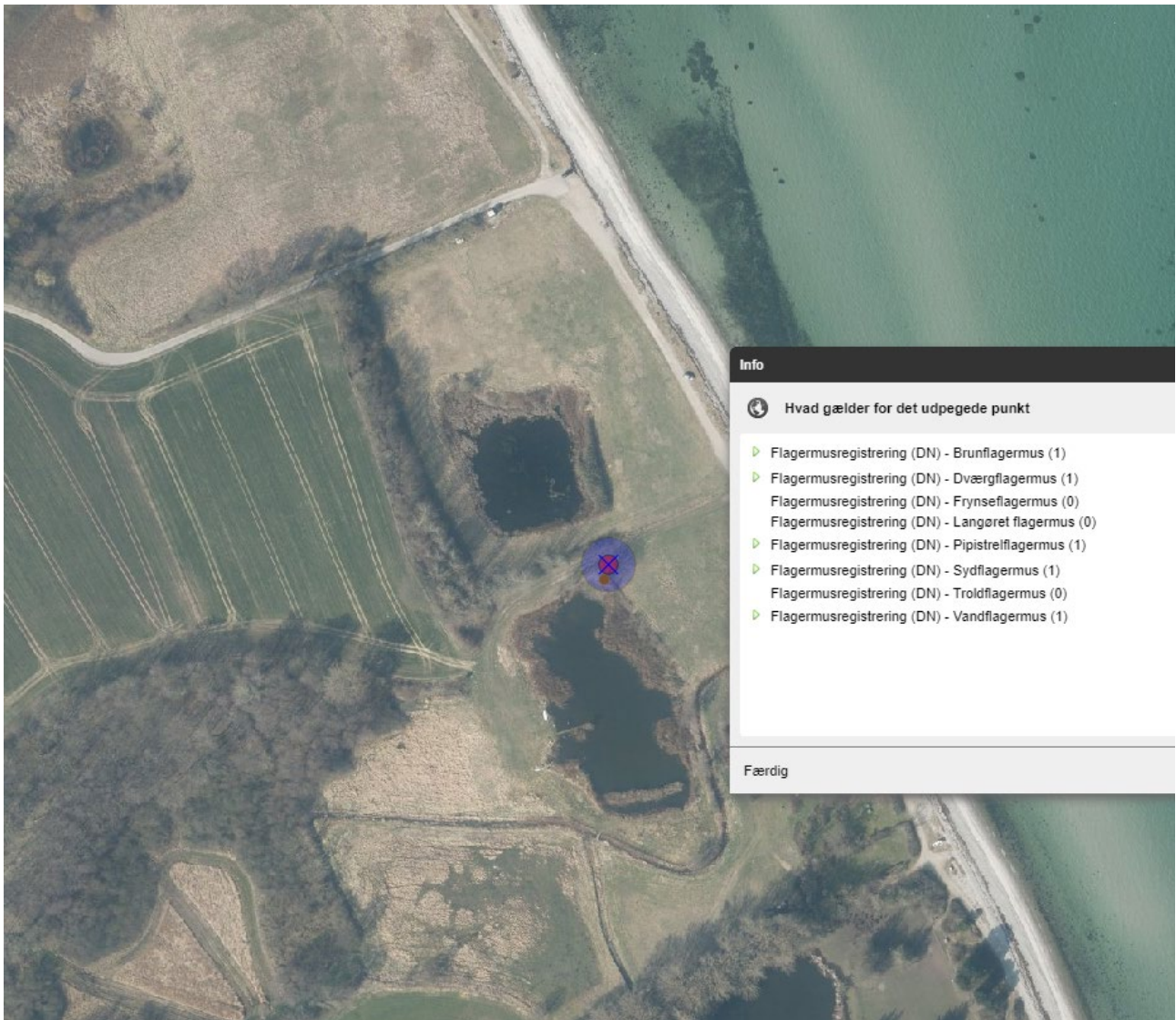
● Flagermusregistreringer DN, 2014-2016

Kortbilag
Luftfoto 2020
Afdeling
Vand & Natur
Sagsbehandler: SJ
Dato: Okt. 2021

Naturdata fra Himmark Strand

Flagermus:

Dværg-, langøret-, syd- og brunflagermus registreret i udkanten af resortområdet

Kortklippet herunder viser hvor der i 2020 blev reg spidssnudet og butsnudet frø.

BILAG B: ARBORISTUNDERSØGELSE, 2024

NOTAT – FLAGERMUS VED HIMMARK STRAND

Projekt navn **Himmark Strand - Myndighedsbehandling**
Projekt nr. **1100048603**
Kunde **Region Syddanmark**
Dato **14-03-2024**
Udarbejdet af **Kathrine Lunding Villadsen (Rambøll) og Christian Ørum (Den Jyske Arborist)**
Kontrolleret af **Kathrine Lunding Villadsen (Rambøll)**
Godkendt af **Albert Ernest Coutant (Rambøll)**

Intro

Der er udført eftersøgning af yngle og rastesteder for flagermus ved Himmark Strand.

Feltundersøgelserne er udført d. 23-02-2024 af Den Jyske Arborist.

Rambøll har bistået med redaktion af nærværende notat.

Området blev eftersøgt af Den Jyske Arborist, der har arbejdet med eftersøgning af flagermus siden 2019.

Undersøgelsesområde

Alle ældre træer, der potentielt egnede som yngle- og rasteområde for flagermus indenfor 300 m radius omkring områder med rammeaktiviteter ved Himmark Strand er undersøgt. Undersøgelsesområdet er vist på nedenstående kort.

Udførelse af feltundersøgelser

Eftersøgning af egnede træer til flagermus (yngle og rastesteder) inden for området markeres evt. med markeringsbånd el. lign.

Afrapportering

Der afrapporteres i skema, vist på bilag 1. Der skelnes imellem træer med tegn på flagermus og træer der er egnede til flagermus.

Foto-dokumentation

Der tages billeder relevante træer fra jorden, og til eftersøgning af flagermus i træers hulheder benyttes et endoskop (inspektionskamera) og der afrapporteres billeder af hvert træ. Billeder er vedlagt i bilag 2.

Klassifikation af træer

Der foretages registrering af træer på tre niveauer:

Kategori 1: Træer der er egnede til flagermus.

Kategori 2: Træer der på sigt (indenfor en nær årrække) kan blive til flagermus-træer.

Kategori 3: Træer der ikke er egnede til flagermus.

Træer der er egnede til flagermus

Der er fundet 6 træer der er egnede til flagermus (hvoraf nogle står i en gruppe, angivet som polygon 2 og 4). Træerne er vist på nedenstående kort og de egnede flagermustræer er markeret med **rød**.

Konklusion

Gennemgang af området

Under gennemgang af området, er der primært registeret eg, poppel og rødæl.

Sekundære træer var blandt andet ahorn, kirsebær pil og diverse nåletræer.

Trods den store mængde af træer, er det forventeligt at antallet af kategori 1. er så få, trods flagermusen ofte gemmer sig i løvtræer.

Poppel, rødæl, kirsebær og ahorn er meget velegnede til flagermus habitat. Trævedet i disse typer af træer er blødere, og rådner lettere end fx eg gør.

Det er alligevel valgt at tage eg med blandt de mange kategori 2. Det er gjort på baggrund af, at de har en god størrelse og op til flere har rådne grene. Det vurderedes at træer i kategori 2. forbliver det mindst 5 år, regnet fra starten af 2024.

Rådne grene

Det gælder for alle træer, at når en gren brækker af inde ved hovedstammen eller et konkurrerende topkud af en vist størrelse (ca. >20 cm i diameter). Så er der mulighed for, at træet ikke heler. Derved åbnes der op i træet såfremt træet ikke når at hele.

Et grenafbræk kan også åbne op for diverse svampesygdomme og svække træet. Et svækket træ kan begynde at rådne omkring skaden. Det giver anledning til, at insekter vil trives der. Hvor der er insekter i træer, kommer spætten og de huller som spætten laver, er et glimrende fundament for et flagermusebo, da flagermusen overtager det efterladte hul i træet.

Døde, døende, syge træer

Skovstykket som bl.a. træ 19, 20 og 21 står i, er et område som byder på både døde, døende og syge træer, men også helt raske træer. Nogle af træerne havde tegn på svampe nede omkring rodudløbet. Andre træer havde tegn på svampe længere oppe af stammerne. Svampelegeme kunne variere i størrelse. Lige fra en fingernegl, til størrelsen af en golfbold. Træer med svampe er i gang med forrådnelse og vil blive nogle gode flagermus træer på sigt. Der kan godt samle sig vand i skovstykkets østligste del. Det kan medføre at nogle af træerne ofte kommer til at have deres rødder dækket af vand konstant. I og med at ikke alle træer, kan have rødderne i vand hele tiden, så kan det ende med at træerne dør og på sigt er disse træer også velegnede til flagermusebo.

Bilag 1 Indsamlede data om træer

Skema til afrapportering af indsamlede data.

Der er indtegnet fire polygoner på fire steder hvor træerne stod så tæt at det var umuligt at GPS-logge og tage billeder af enkelttræer.

Træ nr.	Art	Klassifikation (1/2/3)	Spor efter flagermus?	GPS pkt. ETRS89 UTM32	Beskrivelse af træets placering
Træ 1	Eg	2	Nej	55.043972, 9.852889	Læhegn
Træ 2	Eg	2	Nej	55.0441083, 9.8527025	Læhegn
Træ 3	Eg	2	Nej	55.0441632, 9.8526955	Lægen
Træ 4	Eg	2	Nej	55.0442697, 9.8526543	Læhegn
Træ 5	Eg	2	Nej	55.0443261, 9.8523240	Læhegn
Træ 6	Eg	2	Nej	55.0443261, 9.8523240	Læhegn

Træ 7	Eg	2	Nej	55.0443206, 9.8521711	Læhegn
Træ 8	Eg	2	Nej	55.0442985, 9.8521597	Læhegn
Træ 9	Eg	2	Nej	55.0442846, 9.8520360	Læhegn
Træ 10	Eg	2	Nej	55.0442476, 9.8519368	Læhegn
Træ 11	3 srk Poppel	2	Nej	55.0435068, 9.8532329	Læhegn
Træ 12	2 stk Poppel	2	Nej	55.0434723, 9.8532779	Læhegn
Træ 13	Poppel	2	Nej	55.0434258, 9.8533429	Læhegn
Træ 14	Poppel	2	Nej	55.0433977, 9.8533694	Læhegn
Træ 15	Poppel	2	Nej	55.0433418, 9.8534355	Læhegn
Træ 16	Poppel	2	Nej	55.0431601, 9.8534807	Læhegn

Træ 17	Eg	2	Nej	55.0431294, 9.8533275	Læhegn
Træ 18	Eg	2	Nej	55.0432266, 9.8531773	Læhegn
Træ 19	Klynge af Poppel	2	Nej	55.0429307, 9.8528092	Skovbryn
Træ 20	Klynge af Kirsebær og Ahorn	2	Nej	55.0429732, 9.8525212	Skovbryn
Træ 21	Klynge af Rødel	2	Nej	55.0429811, 9.8521809	Skovbryn
Polygon 1	Blandet 103 træer	2	Nej	55.042831, 9.852414	Skovstykke
Træ 22	Pil	2	Nej	55.0432589, 9.8543229	Enkeltstående
Træ 23	Pil	2	Nej	55.0427968, 9.8552755	Enkeltstående
Træ 24	Poppel	1	Nej	55.0419476, 9.8553291	Læhegn
Polygon 2	Poppeltræer	2 med undtagelse af én kategori 1	Nej	55.041833, 9.854917	Læhegn

Træ 26	Klynge Rødel	2	Nej	55.0412473, 9.8557475	Nær sø
Træ 27	Rødel	2	Nej	55.0412396, 9.8562669	Nær sø
Træ 28	Poppel	1	Muligvis	55.0406195, 9.8563245	Forhøjning
Træ 29	Rødel	1	Nej	55.0412479, 9.8549291	Skovstykke
Polygon 3	Blandede træer	2	Nej	55.0410416, 9.8555222	Skovstykke
Træ 31	6 Poppeltræer	2	Nej	55.0398743, 9.8570571	Læhegn
Træ 32	Eg	2	Nej	55.0398453, 9.8562843	Have
Træ 33	Eg	2	Nej	55.0396215, 9.8562608	Have
Træ 34	Poppel	2	Nej	55.0396616, 9.8565069	Have
Træ 35	Eg	2	Nej	55.0395690, 9.8562136	Have

Træ 36	Poppel	2	Nej	55.0394286, 9.8558498	Have
Træ 37	Poppel	1	Nej	55.0393708, 9.8556922	Have
Træ 38	Klynge af Poppel og Rødel	2	Nej	55.0393502, 9.8552671	Have
Træ 39	Poppel	1	Nej	55.0383566, 9.8550585	Skovstykke
Træ 40	Ahorn	1	Nej	55.0380976, 9.8544886	Skovstykke
Polygon 4	Blandende træer	2 med enkelte kategori 1 imellem	Nej	55.038194, 9.855417	Skovstykke

Bilag 2 Foto af træer

<Træ 1 Træ 2>

<Træ 3. Træ 4>

<Træ 5. Træ 6>

<Træ 7. Træ 8>

<Træ 9. Træ 10>

<Træ 11. Træ 12>

<Træ 13. Træ 14>

<Træ 15. Træ 16>

<Træ 17. Træ 18>

<Træ 19. Træ 20>

<Træ 21. Polygon>

<Træ 22. Træ 23>

<Træ 24. Træ 24>

<Træ 25. Polygon>

<Træ 26. Træ 27>

<Træ 28. Træ 28>

<Træ 29. Træ 29>

<Træ 30. Polygon>

<Træ 31. Træ 32>

<Træ 33. Træ 34>

<Træ 35. Træ 36>

<Træ 37. Træ 37>

<Træ 38

<Træ 39. Træ 39>

<Træ 40

<Træ 41. Polygon>

BILAG C: BYGNINGSUNDERSØGELSE, 2024

Rambøll a/s
Olof Palmes Alle 22
8200 Aarhus

19. marts 2024

Gennemgang af Himmarn strand og tildelte bygninger.

Pestibus skadedyrssikring har 21-02-2024 gennemgået de aftalte bygninger inden for projektområdet og resultatet fremgår af rapporten. Bygningerne er eftersat for at kortlægge om de udgør egnede yngle- eller rastesteder for flagermus.

Rambøll har bistået med redaktion af nærværende notat. Pestibus skadedyrssikring har arbejdet med udslusning og eftersøgning af flagermus i bygninger siden 2014.

Projektområdet og de udvalgte bygninger ses på nedenstående figur.

Indhold

Traneodde fyr.....	3
Barsmosevej 11	7
Barsmosevej 14	13

Traneodde fyr

Det er usandsynligt, at flagermus ville vælge et fyrtårn af metal som deres primære opholdssted. Fyrtårne er normalt åbne strukturer, der ikke tilbyder de slags skjulesteder eller naturlige levesteder, som flagermus foretrækker. Flagermus foretrækker typisk mørke og rolige steder, hvor de kan hvile om dagen og jage om natten. Der er dog tilfælde, hvor flagermus kan ende i bygninger, herunder fyrtårne, hvis der er adgang til passende skjulesteder og føde. Hvis der er revner, sprækker eller åbninger, kan flagermus muligvis finde vej ind i en bygning, herunder et fyrtårn af metal. Men det ville ikke være deres foretrukne levested, medmindre der er passende forhold til stede, såsom mørke og stille omgivelser samt tilstedeværelse af insekter, som er deres primære fødekilde.

Det er ikke vurderet at Traneodde fyr er et egnet yngle- og rastested for flagermus, da der ingen tegn var på indgangshuller.

Barsmosevej 11

Det er muligt, at flagermus kan søge tilflugt i en bygning under renovering, især hvis der er åbninger eller sprækker, hvor de kan få adgang og finde et skjulested. Under renovering kan der være flere muligheder for flagermus at finde velegnede steder at hvile og skjule sig.

Flagermus er tiltrukket af stille og mørke steder, hvor de kan hvile uforstyrret om dagen. Renoveringsarbejde kan dog forstyrre deres tilflugtssteder og kan være skadeligt for flagermuspopulationen, hvis der ikke træffes passende forholdsregler for at beskytte dem.

Hvis du har mistanke om, at der er flagermus i en bygning, der er under renovering, er det vigtigt at kontakte lokale myndigheder eller eksperter inden for flagermusbevaring for at sikre, at der træffes passende foranstaltninger for at beskytte flagermusene og overholde eventuelle love eller regulativer vedrørende beskyttelse af vilde dyr. Det er også vigtigt at koordinere med entreprenører og bygningsejere for at minimere forstyrrelser og undgå skade på flagermusene og deres levesteder.

Ved denne bygning er der ingen spor efter flagermus. Derudover er loftrummet for lyst pga. ophængt klar presning samt gavl på udhuse er tæt så forekomst af indtrængende flagermus ikke muligt.

Det er ikke vurderet at Barsmosevej 11 udgør et egnet yngle- og rastested for flagermus.

Barsmosevej 14

Da bygningen er tæt lukket og der ikke er tegn på indtrængen eller tilstedeværelse af flagermus, er det ikke sandsynligt, at der er flagermus til stede i bygningen. Det er ikke vurderet at Barsmosevej 14 udgør et egnet yngle- og rastested for flagermus. Flagermus foretrækker normalt stille og mørke steder, hvor de kan hvile uforstyrret om dagen og jage om natten. Hvis bygningen ikke tilbyder egnede adgangssteder eller tilstrækkelig plads til flagermusene, er det usandsynligt, at de ville vælge at opholde sig der.

Det er vigtigt at være opmærksom på tegn på flagermusaktivitet, såsom afføring, lugt eller lyde, især hvis der er mistanke om, at flagermus kan være til stede, Ingen spor af dette.

Selvom flagermus normalt foretrækker stille og mørke steder, hvor de kan hvile uforstyrret om dagen, kan der være variationer afhængigt af arten og de tilgængelige levesteder. Der er ved bygningen ingen tegn på afføring, lugt eller lyde. Derudover ingen tegn på indgangshuller.

Hvis der opstår behov for at håndtere eller beskytte flagermus i fremtiden, er det bedst at søge rådgivning fra eksperter eller myndigheder med viden om flagermus og deres bevaring.

Heinrich Bro

CEO

Pestibus skadedyrssikring ApS

BILAG D: NORDALS FERIERESORT, 2020

Til
Udviklingselskabet Nordals Ferieresort P/S

Dokumenttype
Bilag til Rapport

Dato
Marts 2020

NORDALS FERIERESORT

DATA FRA DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING I SØNDERBORG

Sønderborg kommune
Land og Natur
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Augustenborg den 24 november 2015

Ferieresort Nordals - Forekomst og udbredelse af padder og flagermus, en foreløbig oversigt.

Her er en oversigt over forekomst af padder og flagermus i området mellem Havnbjergskov, Egemoseskov, Ærskov, Tunneldalen frem til Lillebælt og området ved Traneodde.

Flagermus: Der er lyttet på flere punkter i området hvilket viser at der er forekomst af: Dværgflagermus, Pipistrelflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Vandflagermus, Troldflagermus, og sandsynligvis også Langøretflagermus. En nærmere undersøgelse i 2016 vil vise om der er yderligere arter i området.

Blå cirkel viser lytte punkterne fra 2014 og 2015. En udvidet lytning er planlagt udført i 2016. Der er endvidere udført lytning ved Havnbjergskov nordvestligt for området, samt også i Nørreskoven sydøstligt.

Padder: Røde cirkler viser vandhuller hvor der er registreret løvfrøer de seneste 10 år. De markerede lokaliteter udgør også i dag vigtige kvække/yngle lokaliteter for løvfrøen og andre padder.

I området forekommer der også stor vandsalamander og spidssnudet frø og artens udbredelse er vist med grønne aflange figurer.

Botanik: Den gule cirkel viser et mindre overdrevs/kratområde der ligger mellem Ærvej og kysten. Her er der bla. fundet knoldranunkel og marktusindgylden.

Skov: Orange markering. Her findes en gammel, spændende og bevaringsværdig avnbøg bevoksning. Landskabet langs kysten fra Tontoft Nakke i NV til Nørreskoven i SØ, består af en mosaik af større og mindre skovpartier, og har stor betydning som livsrum og spredningskorridor for planter og dyr.

Det viste områder hvoraf Ferieresort Nordals kommer til at udgøre en betydelig del, har overordnet betydning for en række dyr og planters muligheder, for at kunne spredes fra Tontoft i nordvest til Nørreskoven mod Sydøst.

Den store variation og høje grad af uforstyrrethed, har betydelig værdi for de arter der gennem århundreder har fundet passende yngle, raste og opholds steder i dette meget varierede, og for naturen værdifulde område vi har her.

Der er høj grad af uforstyrrethed og det er friholdt for tekniske anlæg. For Sønderborg kommune er området blandt de mest værdifulde naturområder vi har i hele kommunen.

Vedlagt på næste side:

Bilag 1. En oversigt over forekomst af padder og flagermus.

**Med venlig hilsen
Andreas Andersen**

Bilag 1.: Oversigt over forekomst af løvfrø, spidssnudet frø og flagermus.

- = Forekomst af løvfrø
- = Botanik
- = Flagermus forekomst
- = Spidssnudet frø udbredelse
- = Natura 2000 område
- = Gammel avnbølg bevoksning
- = Afgræsning af Projekt området

Naturprojekt Nordals.

En kortlægning af løvfrøens udbredelse i området mellem Karlsminde, Ærskov, Egemoseskov og Havnbjerg skov.

Padde kortlægning udført den 25 maj 2017 i tidsrummet kl.21.30 til 00.30

Kortlægning af løvfrø forekomster i området mellem Karlsminde, Ærskov, og Havnbjergskov	
Lokalitets nummer	Antal løvfrø hørt
33 – I hegn mellem 2 marker, gml lok.	5
34 – På dyrket mark, gml. lok	10
36 – Ved skov på græsning, gml. Lok nu oprenset 2016	20-25
67 – Egemoseskov SV på græsning, oprenset 2016	6-8
68 – Ærskov nord for vej på græsning, oprenset 2016	3-4
76 – Gammelhave gml. Lok. delvis i skovbryn SV	15-20
76a – På græsning, oprenset 2016	6
78 – På græsning ved ejendom, gml. Lok.	4-5
79 – Lysåben på græsning gml. lok	10-12
80 – Ved hegn i hestefold – oprenset 2016	4-6
83 – På græsning reguleret 2016	3

Lokaliteternes beliggenhed er vist på kortet vist på næste side.

Det markerede område er et kerneområde for løvfrøen, og bør af den grund have særlig opmærksomhed. Der er kun få steder hvor der er en god balance mellem varierede landskabsstrukturer og ekstensiv udnyttelse som græsning.

Hertil skal tilføjes at landskabet er uforstyrret ift. støj og tekniske anlæg, hvilket har stor opleværdi for mennesker, og stor betydning for bla. padder og mange andre af naturens organismer.

En nærmere undersøgelse vil også tilknytte stor og lille vandsalamander, skrubtudse samt spids og butsnudet frø. Mulighed for strandtudse kan ikke udelukkes, idet arten er observeret Nordvestligt ved Tontoft Nakke.

Flagermus:

Området rummer også en god bestand af flagermus, hvor følgende arter er kortlagt:

Dværgflagermus, pipistrelflagermus, trolflagermus, brunflagermus, sydflagermus, vandflagermus og langøret flagermus.

Aktuelt kendt udbredelse af flagermusen er vist på kortet på side 3 der viser flagermus forekomster kortlagt 2016 og 2017

Udarbejdet den 30 maj 2017af:

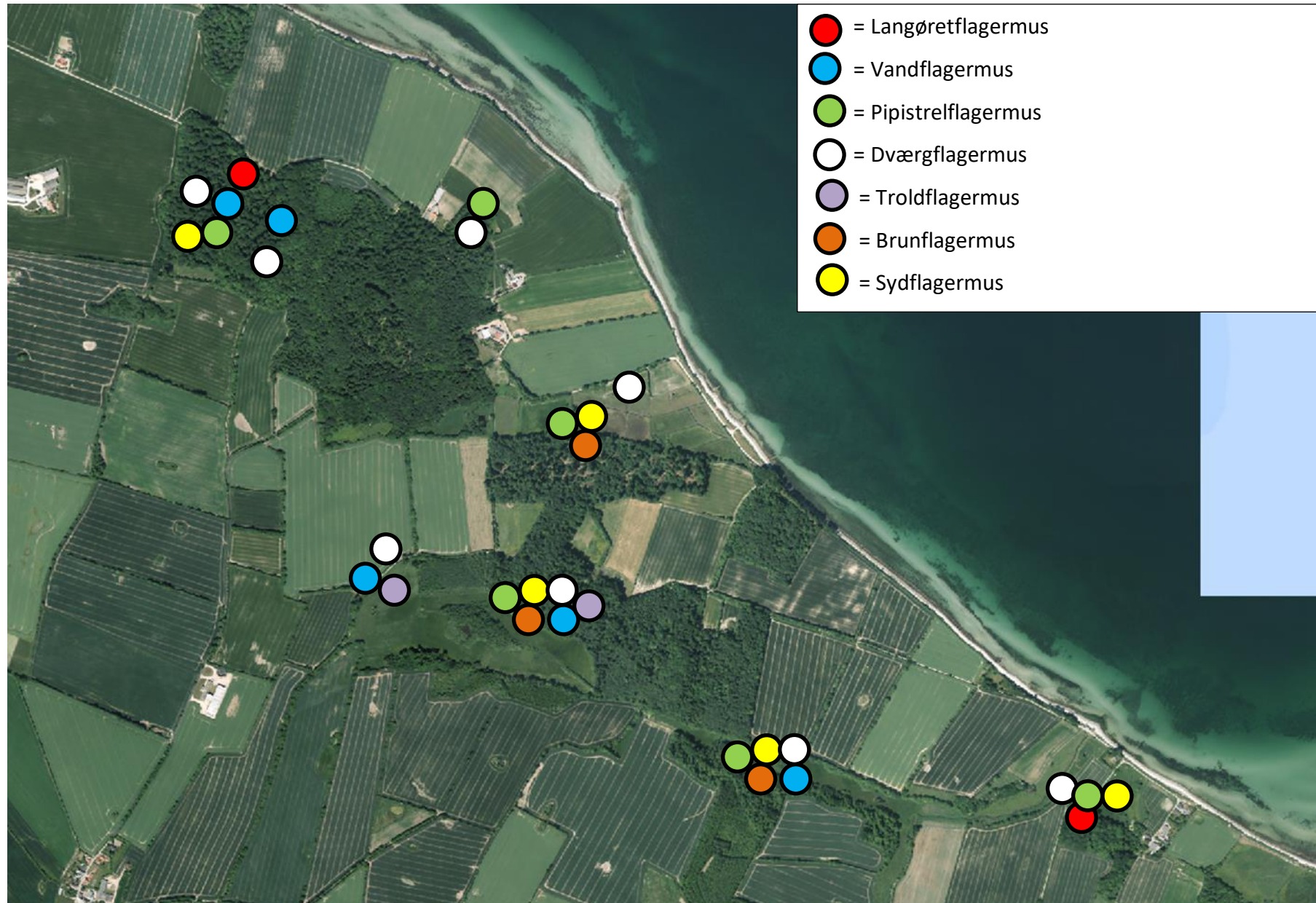
Andreas Andersen

Løvfrø kortlægning 25 maj 2017.

Flagermus kortlægning data fra 2016 og maj 2017.

Bilag. Økologiske forbindelser og observationer af flagermus 2019

Kort der viser vigtige korridor strukturer i ressort området med forbindelser til de tilgrænsende landskaber.

Bemærkninger til markeringer på kortet.

1. **Grønne streger:** Viser spredningslinjer langs med levende hegn, vigtig for bla. flagermusen.
2. **Rød polygon:** Indkredser vigtige landskabselementer der har stor betydning for biodiversiteten, herunder leve, yngle og opholdssted for flagermus, fugle og padder.
3. **Gule dobbelte pile:** Skitserer vigtige spredningslinjer og landskabet elementer. De gamle træer i de levende hegn langs grusvejene har stor betydning for bla. Flagermus og fugle.
4. **Sort cirkel med grøn fyld:** Viser en vigtig sommerhabitat og et kerneområde for langøret flagermus, der fungerer som at yngle, fouragerings og opholdsområde. Langøret flagermus er vurderet som livskraftig på den danske rødliste 2019.
5. **Hvid cirkel med grøn fyld -1:** Viser vigtigt sommerhabitat og er kerneområde for bla. frynse flagermus og fungerer som at yngle, fouragerings og opholdsområde. Frynseflagermus er vurderet som næsten truet på den danske rødliste 2019.
6. **Hvid cirkel med grøn fyld -2:** Der er med overvejende sandsynlighed fundet Dam flagermus. Damflagermus er vurderet som truet art på den danske rødliste 2019. (Bestemmelsen er kontrolleret/kvalitetssikret af Hans Jørgen Baagøe januar 2020).

